

Keičiasi klientų identifikavimo tvarka Užimtumo tarnyboje. Nuo liepos tai labiausiai palies stokojančius socialinių įgūdžių ir motyvacijos dirbti, turinčius įvairių priklausomybių ilgalaikius bedarbius ir vengiančius priimti darbo pasiūlymus asmenis. Suteikus darbo rinkai besirengiančio asmens statusą, tokiems žmonėms bus teikiama individuali kompleksinė pagalba. Užimtumo tarnyba šioje srityje turi patirtį – savivaldybėse įgyvendinamų pilotinių modelių praktika bus pritaikyta tolesniam darbui su šia klientų grupe.

Alytaus miesto, Akmenės, Druskininkų, Pagėgių, Panevėžio miesto ir Šilutės savivaldybėse kartu su partneriais (NVO ir savivalda) vykdomas užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų projektas vyresniems nei 30 metų ilgalaikiams bedarbiams, kurie gauna socialinę paramą.

Tokių paslaugų reikia maždaug 30 tūkst. tarnybos klientų. Teikiant kompleksines paslaugas savivaldybėse išryškėjo ilgalaikių bedarbių problemos. Jos būdingos ir kitiems darbo pasiūlymų nepriimantiems asmenims. Dažniausiai jie turi subjektyvių priežasčių. Viena jų – nelegalus darbas. Kitiems sunku įsidarbinti ir dėl psichologinių aspektų – dalis jų nuvertina arba pervertina save dėl amžiaus, patirties ar gabumų, priklausomybių.

„Tai daugiausiai pastangų reikalaujanti tikslinė klientų grupė. Jų sugrąžinimo į darbo rinką procesas, deja, nėra lengvas ir trumpas“, – kalbėjo Užimtumo tarnybos direktorė Inga Balnanosienė.

Panašia kryptimi numatoma dirbti ir įsigaliojus naujoms Užimtumo įstatymo nuostatoms – nemotyvuotiems bei darbo pasiūlymų nepriimantiems asmenims bus taikomos socialinės ir motyvavimo paslaugos, su jais daugiau dirbs atvejo vadybininkų ir psichologų. „Sunkesniais atvejais įtraukiant socialinius partnerius ir savivaldą daugiau galimybių visapusiškai įvertinti žmogaus situaciją ir individualiai padėti“, – sakė Užimtumo tarnybos vadovė.

Savivaldybėse įgyvendinant projektą į įvairias veiklas įtraukti 824 asmenys (šiomet – 66). Daugiausiai dalyvių – 192 Šilutės savivaldybėje, Alytaus miesto – 149, Panevėžio – 141, Druskininkų – 126, Akmenės – 111, Pagėgių – 105. Suteikus kompleksinę pagalbą, 279 dalyviai įsidarbino.

Sunkumų patiriantiems žmonėms padedama ugdyti praktinius darbo įgūdžius, spręsti jų socialines problemas bei didinti motyvaciją įsidarbinti ar mokytis, skatinamas jų teritorinis mobilumas. Vėliau taikoma bandomoji praktika, pameistrystės darbo sutartis nesudarius mokymo sutarties, profesinis mokymas, įdarbinimas subsidijuojant.

Projekto partneriai – mentoriai iš nevyriausybinų organizacijų rengia motyvacijos didinimo ir savirealizacijos užsiėmimus.

Per dvejus metus NVO organizavo 3,8 tūkst. užsiėmimų, iš jų daugiausiai – Pagėgiuose (845), Šilutėje (843), Panevėžyje (690), Akmenėje (586), Druskininkuose (457), Alytuje – 372.

Vienas projekto socialinių partnerių – VšĮ „Šiaurės Lietuvos kolegija“ teikia socialines ir motyvavimo paslaugas visose 6 tikslinėse savivaldybėse. Tai ir emocinės (psichologinės) pagalbos, teisinio pobūdžio, kompiuterinio raštingumo ir kompetencijos tobulinimo, asmeninio finansų valdymo konsultacijos, atsižvelgiant į individualius asmens poreikius (grupėms arba individualios), Įsidarbinti siekiančio asmens konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo paslaugos.

„Savivaldybėse, kuriose yra daugiau kaimuose gyvenančių projekto dalyvių, pavyzdžiui, iš Pagėgių ir Šilutės, sąlyginai sunkiau ilgalaikius bedarbius įdarbinti, užtikrinti ilgalaikę socialinę integraciją į darbo rinką. Tačiau tokie asmenys yra mažiau pretenzingi dėl potencialaus darbo, kelia mažesnius reikalavimus dėl darbo sąlygų (atlyginimo ir kt.), yra linkę eiti į kompromisus“, – pasakojo Šiaurės Lietuvos kolegijos Neformaliojo ugdymo ir socialinės integracijos vadovė Audronė Rimkevičienė.

Dažnas projekto dalyvis turi akivaizdžiai silpnesnius informacinių komunikacinių technologijų naudojimo įgūdžius, tarp jų labai nedaug asmenų, kurie yra pajėgūs savarankiškai (iš savo gyvenamosios vietos) naudoti nuotolines paslaugas.

Druskininkų savivaldybėje per pandemiją sumažėjo miesto svečių ir klientų sveikatingumo įstaigose, išryškėjo neigiamos tendencijos ekonominėje aplinkoje, tad daugeliu atvejų šios savivaldybės dalyviams būdingas sąlyginai didesnis pesimizmas ir išankstinis nusivylimas darbo paieškomis.

„Nemažai dalyvių ilgalaikio nedarbo situacija, jų pačių teigimu, visų pirma sieja su vyresniu amžiumi ir nepakankamai gera sveikatos būkle – neva darbdaviai tokių darbuotojų nenori, o nesėkmingi bandymai įsidarbinti lemia jų nusivylimą, nepasitikėjimą savo jėgomis, savivertės sumažėjimą. Dažnai stinga pastangų ir iniciatyvos ieškant darbo“, – kalbėjo A. Rimkevičienė.

Jos teigimu, jaunesni projekto dalyviai dažniau turi nusiskundimų dėl potencialaus darbo sąlygų, svarsto „apsimoka ar neapsimoka dirbti“. Tokie pareiškimai labiau būdingas tiems, kurie turi įsipareigojimų antstoliams.

„Iššūkių dirbant su ilgalaikiais bedarbiais yra nemažai, tačiau stengiamasi prisiderinti prie kiekvieno asmens poreikių, situacijos ir charakterio subtilybių, parinkti asmeniui optimalų paslaugų paketą, gerinantį jo pasirengimą darbui, darbo (įsidarbinimo) motyvaciją ir didinantį jo konkurencingumą darbo rinkoje“, – pažymėjo A. Rimkevičienė.

Gegužės 1 d. Užimtumo tarnyboje registruota 165,5 tūkst. darbo neturinčių žmonių, iš jų – 45,8 tūkst. ilgalaikiai bedarbiai, kurie nedirba ilgiau nei vienerius metus.

